

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **P. J.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 14 stycznia 2025 r.,
wniosku obrońcy skazanego
o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego
Stanisława Stankiewicza, Ryszarda Witkowskiego i Marka Motuka
od udziału w rozpoznaniu sprawy III KK 439/23,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

**wyłączyć sędziów Sądu Najwyższego Stanisława
Stankiewicza, Ryszarda Witkowskiego i Marka Motuka od
rozpoznania sprawy.**

UZASADNIENIE

Obrońca P. J. w piśmie z dnia 7 listopada 2024 r. (k. 247 i n. akt SN) zawarł wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego Stanisława Stankiewicza, Ryszarda Witkowskiego i Marka Motuka od udziału w rozpoznaniu sprawy III KK 439/23 sygnalizując, że w stosunku do tych sędziów występują okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności w niniejszej sprawie, a mianowicie fakt powołania ich przez Prezydenta RP na stanowisko

sędziów Sądu Najwyższego w wyniku uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). Ponadto wnioskodawca przytoczył argumenty dotyczące drogi zawodowej sędziego Ryszarda Witkowskiego, m.in. wskazując na treść postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2022 r., III KK 206/21, w którym zwrócono uwagę na to, że sędzia Ryszard Witkowski w czasie orzekania w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego „okazywał lekceważenie wiążącego polskie sądy orzecznictwa europejskiego, tym samym podtrzymując narrację prowadzoną przez władzę wykonawczą”. Z kolei w odniesieniu do sędziego Stanisława Stankiewicza wskazano, że sędzia ten nie stronił od publicznych oświadczeń, w których opowiadał się za legalnością powołania Krajowej Rady sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., co również i w odniesieniu do tego sędziego świadczy o braku jego bezstronności. Należy ponadto zauważyć, że wcześniej inny obrońca skazanego złożył wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka, który postanowieniem z dnia 2 lutego 2024 r., KRI 348, nie został uwzględniony.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie, w tym również co do sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka. Wprawdzie drugi obrońca skazanego złożył już wcześniej wniosek o wyłączenie tego sędziego, powołując się na te same podstawy faktyczne, a inicjatywa ta była przedmiotem procedowania Sądu Najwyższego na posiedzeniu w dniu 2 lutego 2024 r. Rzecz jednak w tym, że zapadłe wówczas postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku (k. 136 i n.) zostało wydane przez sędzię Sądu Najwyższego Annę Dziergawkę, co do której zachodzą takie same okoliczności, jak te wskazane we wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka. W takim układzie procesowym, zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym we wcześniejszych orzeczeniach, postanowienie z dnia 2 lutego 2024 r. nieuwzględniające wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka nie stanowi przeszkody w rozpoznaniu ponowionego wniosku o wyłączenie tego sędziego, albowiem „orzeczenie wydane z udziałem sędziego Sądu Najwyższego powołanego na ten urząd w wyniku

rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie ustawy z 8 grudnia 2017 r. dotknięte jest bezwzględną przyczyną odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., a w konsekwencji nie zostało wydane przez niezależny i bezstronny sąd ustanowiony ustawą” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lutego 2024 r., II KK 540/23, zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2024 r., III KK 147/24*).

Jeśli chodzi o zasadniczą kwestię wadliwości powołania sędziów, związaną z udziałem w procesie nominacyjnym Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3), to zagadnienie to było przedmiotem obszernej analizy w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I - 4110 - 1/20 oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (*OSNK 2022, z. 6, poz. 22, LEX nr 3348360*), co czyni zbędnym czynienie szerszych rozważań w tym zakresie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego powszechnie akcentuje się, że „sędzia ulega wyłączeniu, nie tylko wówczas, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie (art. 41 § 1 k.k.), ale również w sytuacji, gdy orzekanie przez sędziego w danej sprawie mogłoby prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC i uznania, że taki skład orzekający w ogóle nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą” (*postanowienia SN: z dnia 6 lipca 2022 r., IV KO 66/22, LEX nr 3405631 z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 28 kwietnia 2022 r., IV KO 32/22; z dnia 17 marca 2022 r., II KO 12/22*). Niewątpliwie problematyka związana z procedurą powołania sędziów ściśle powiązana jest z prawem do rzetelnego procesu sądowego, co tym bardziej uzasadnia wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego Ryszarda Witkowskiego, Stanisława Stankiewicza i Marka Motuka od udziału w sprawie kasacyjnej III KK 439/23, zwłaszcza uwzględniając fakt wyłączenia tych sędziów od rozpoznania spraw zawisłych przed Sądem Najwyższym na mocy wielu wcześniejszych postanowień Sądu

Najwyższego (zob. np. odpowiednio: postanowienia SN z dnia: 19 października 2022 r., II KK 206/21; 5 stycznia 2023 r., II KK 531/22 oraz z dnia: 23 października 2024 r., II KK 564/23; 10 października 2024 r., I KK 356/22; 14 sierpnia 2024 r., IV KK 422/22, 8 sierpnia 2024 r., I KK 398/22 i z dnia: 15 czerwca 2022 r., V KO 22/22, 5 czerwca 2024 r., IV KO 47/24, 18 września 2024 r., IV KK 288/24).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

ł.n

r.g.